

חילוף מהם במקרה שיתקלקלו אופניו. כעבור זמן קצר הגיעה המשטרה לביתו. או נחקר חיים בפעם הראשונה. החוקרים האשימו אותו בהחזקת רכוש גנוב, חקרו אותו על כך, אולם לא העמידו אותו לדין. באמצע החודש שעבר הופיעו שוב חוקרי המשטרה בבית הוריו של חיים. ההורים לא היו בבית. היו שם רק חיים ואחיו הבכור, הנכה. החוקרים שלקחו את הילד עם טענו כי הוא נלקח רק לחקירה וי יוחזר מיד הביתה. כששבו ההורים לביתם ולא מצאו את הילד, סיפר להם האח כי הילד יוחזר בתום חקירה על-ידי המשטרה. משבושש חיים לחזור הלכו ההורים למשטרה רה לחפש את עקבותיו. נאמר להם כי בנם נעצר כחשוד בהצתת בית בחולון והוא נשלח לבית-המעצר ביד-אליהו.

על מה שאירע אחר-כך כתבה אמו של הילד בתלונה רשמית שהגישה השבוע ל-מפקד משטרת מחוז תל-אביב.

לא גברים!

כתבה האם בתלונתה:

ב"ב 24' לחודש יוני נעצר בני בשעה 10 בבוקר בדירתו על-ידי אנשי מיפולג ה-נוער של המשטרה. בשעת המעצר אמרו לי בני הגדול כי עוצרים את אחיו רק לחקירה קצרה.

ב-29 בחודש הלכתי לשופט הנוער ברחוב נחלת-בנימין בתל-אביב, יחד עם עורך-הדין שלי, מר אליעזר, כדי לברר מה עלה בגורל בני. שופט הנוער הודיע לי כי בני

בית-המעצר של תל-אביב באבו-כביר - גיהינום ומעשי-סדום

בכוח, וגם איימו עליו כי באם יספר דבר לשוטרים יחנקו אותו. בשעת האונס הם חנקו אותו, סתמו לו את הפה והיכו אוי-תו, מכות אכזריות.

כמו כן, סיפר לי בני כי במיפולג הנוער היכה אותו בלש באגרופיו בבטנו כדי שיודה כי הוא שרף כביכול בית בחולון. אגב, השכנים של אותו בית סיפרו לי כי הבית כלל לא נשרף, אלא העלה עשן. השוטרים טוענים כי הבית עלה באש ב-23 ביוני בשעה שלוש אחרי-הצהריים בערך. עלי להעיד כי באותו יום היה בני ב-חברתי כל היום ובפרט מהשעות 2.00 עד 4.00. שעה בה הלך לקולנוע.

אני מודיעה בזה כי אינני מתכוונת לעבור על כך בשתיקה... אני מבקשת לערוך חקירה מפורטת בנידון ובפרט אצל הסמל ירקוני וראש מיפולג הנוער מר שלימור, אשר הודיע לי כי לא ישחרר את בני למרות שאין לו צו מעצר מטעם שופט. אני מבקשת לעשות הכל כדי להביא את האשמים לדין ולשחרר בלי דיחוי את בני שסבל סבל לא אנושי וכבר הרטו את נפשו.

שה מגונה בכוח. בני גם הוריד את בגדיו בנוכחות הסמל ירקוני ובנוכחות עורך-הדין שלי וראינו את סימני הדם על בגדיו. בני סיפר לי בבכי כי במשך 2 לילות כפו עליו העצירים הנ"ל מעשים מגונים

לא הובא אליו כלל להישפט וכי הוא לא הוציא נגדו כל צו מעצר. מצאתי את בני בבית-המשפט לנוער לשם הובא להישפט. או סיפר לי בני כי בהיותו תו עצור באבו-כביר עשו בו שני צעירים מע-

אבל במקרים של דיונים בהארכת מעצר רם של חשודים מתנהל הדין למעשה ב-דלתיים סגורות, ללא כל סיבה ומכלי שה-דבר יצוין על-ידי השופט בפרוטוקול.

העציר מקבל הרגשה כאילו קיים כאן דו-שיח בין השופט לבין סמל המשטרה, כש-הוא - העציר - מנותק מכל קשר ו-עזרה מהעולם החיצוני ושלא נותר לו אלא לקבל את גורלו ללא התנגדות. כאמור, הפחות פרמיטיבים או היותר זנוסים בין העצירים ממלמלים או צורחים איוו טענה,

מטרה או שאין לחשוד גישה לעדים. בכל מקרה היתה המשטרה צריכה להוכיח, שלא זו בלבד שקיימת אפשרות תיאורטית אלא סבירות ממשית שהחשוד אומנם ישפיע על עדים או יעלים חומר ראיות.

אשר לסיבה השניה, אפשרות הת-חמקותו של החשוד מהופעה למשפט, יש לבחון בקפדנות את היחס בין העבירה המיוחסת לאדם לבין מצבו המשפחתי וה-חברתי של הנאשם.

לדוגמא: אם למטרה יש ענין עם חשוד

בשעות הלילה, לא ניתנת לו כל אפשרות להודיע על כך לעורך-דינו או למשפחתו. על כל פנים, איש במשטרה אינו מודיע לו כי זאת זכותו. הוא נזרק לעיתים קרובות מתנאי חיים רגילים לחברת עבוינים ולת-נאי מגורים הורים לו לחלוטין. האיש מו-בא לבית-המשפט בלי שתהיה לו, בדרך כלל, כל ידיעה מה הן זכויותיו.

שם קם נגדו שוטר בדרגת סמל או רב-סמל, שלמעשה אינו מטפל כלל בחיקו של החשוד ושאלו לו כל ידיעה מפורטת על

בניגוד לחוק!

שאין לה לרוב כל קשר עם העבירה הנדו-נה - וחטל.

אינני משפטן, אך דומני שיש סיכוי יים טובים לכך שאם ועדה של מומי-חיים תבדוק את התנאים הנ"ל היא תגיע למסקנה שהדיונים של הארכת המעצרים לפי הנהוג הנוכחי אינם חוקיים כלל. ב-עיקר כשנמצא מהחשוד להתקשר עם פרקי-ליט, דבר שהוא זכותו החוקית לכל ה-דיעות.

שהוא בעל עסק, בעל דירה, בעל משפחה ואב לילדים החי בשלום עם אשתו והמוכן להמציא ערבות בהתאם לדרישת השופט. אם האיש חשוד בגניבה על-ידי שליח, בהחזקת סמים משכרים או עבירה דומה שבת-המשפט נוהגים לפסוק בהם, במקרה שהנאשם אינו בעל הרשעות קודמות, עו-שים של מאסר על תנאי או קנסות - אין כל סיבה להניח כי החשוד יגטוש את כל מה שיש לו, יכרה מהארץ או יתחמק מהופעה למשפט.

התנאים והפרטים שגרמו למעצר, או ה-עבירה המיוחסת לחשוד. אותו סמל ממלמל נוסחה אוטומטית כמו: "המשטרה מבק-שת הארכת-המעצר למשך שבועיים להמשך החקירה".

השופט, כרגיל, מוציא פקודה להארכת המעצר לתקופה של 50% או 75% ממה שמבקשת המשטרה והאיש מוצא את עז-מו חזרה במיכלאת בית-המשפט, שם הוא ממתין שעות רבות להובלתו חזרה לבית-המעצר. ברוב המקרים אין החשוד יודע איך ומתי עליו להתנגד לדברי סמל המשט-רה, או מה עליו לומר לשופט.

לא מעצר - ענישה!

מה בנוגע לחבישה המקורית על-ידי קצין משטרה, מה עם סבירות הסיכיות המובילות באופן חוקי למעצר? ניקה, לדוגמא, את פרשת הפרוצות. חלק גדול מאורחי ישראל יתפלא בהדאי לשמוע שהזנות אינה נוגדת כלל חוק כלשהו ב-מדינת-ישראל. יש חוקים נגד סרטורים, נגד החזקת וניהול בת-רבושת ונגד שידול לקר-חות. אבל המחוקק, שפעל לפי המסורת המשפטית הבריטית, קבע כי לאשה מותר לעשות בגופה כל אשר היא רוצה, כולל מכירתו בכסף, יתכן ודבר זה מנוגד ל-רוחם של אורחים רבים, אבל כל עוד לא שונה החוק על-ידי הכנסת, הזנות במדינת-ישראל הית חוקית לא פחות מכל מקצוע אחר.

מאידך, בכל מקרה שיש למשטרה חשד סביר שהחשוד עומד להתחמק מהופעה ל-משפט או לברוח מהארץ, מה הטעם להא-ריך את מעצרו לשבוע שבועיים? הרי מ-מילא תצטרך המשטרה לשחררו לאחר האר-כת המעצר עד שיתברר משפטו, ואם הוא רוצה לברוח, מי יערום לכך שלא יכרה אוז מלאו שכל אדם החשוד כי הוא עלול ל-הימלט, יש לעצרו עד לתחילת בירור משפטו.

נקודה נוספת היא כאילו תנאים מתנהל הדין השולח אנשים חשודים לאבו-כביר? אולם בית-המשפט הוא קטן ביותר. לפני התחלת הדין נתפשים כל המקומות בו על די אנשי משטרה במדים ובלי מדים, ש-אינם משאירים מקומות לקהל הרחב. לפני דלת האולם ניצב שוטר המגרש בגסות כל אדם המנסה להיכנס לאולם, אלא אם הוא מציג תעודת-עיתונאי או שהוא עורך-דין. הדין כולו מתנהל למעשה בבית-דין סגור ללא נוכחות קהל, כולל קרובי וידידי ה-חשוד.

מרבית המקרים עצירים שאינם מבינים בחוק, מתחילים להסביר לשופט את פרטי המקרה ולהצהיר שהם חפים מפשע. ה-שופט אינו נכנס כמובן לגופה של רבעיה, כי הרי אינו חייב לטפוס בענין עצמו אלא רק בסבירות הטענה שאין כל אפשר-רות להמשיך את חקירת המשטרה אלא אם כן היה האדם במעצר. לאחר שברוב המקרים אינו שומע התנגדות לנקודה זו הוא מחלט באופן אוטומאטי לתארוך את תקופת המעצר וקובע את אורך התקופה לפי התרשמותו מהנאשם או מידת התקי-פות של דרישת ניצג המשטרה.

משום מה, אין המשטרה מסכימה עם חוק זה. במשטרת תל-אביב, למשל, קיימת מחלקה שכל תפקדה הוא עיסוק בציד פרוצות בחובות העיר. כאשר נתפשת יצאנית היא מואשמת בסטיף הנקרא "שוט-טות לדבר עבירה". ברור שנקצין המשטרה שעצר את היצאנית אינו מאמין בעצמו ש-אותה יצאנית שוטטה ברחוב הירקון או (המשך בעמוד 34)

המחוקק קבע שכל דיון משפטי בישראל חייב להתנהל בבית-דין פחות לקהל הרחב, אלא אם כן קבע השופט אחרת. במקרה כזה עליו לציין את נימוקי החלטתו ב-פסק-הדין או בצו שהוא מוציא ולתת סד-בה סבירה.

אין דיון משפטי פומבי!

שאלה היא: באילו מקרים דרוש באמת המשך המעצר למשטרה לשם השלמת החקירה? ברור שהוא אינו דרוש אף פעם כאשר החשוד מודה באשמה בעת חקירתו במשט-רה. מה נשאר לו עוד לחקור? ברור ש-המשך המעצר אינו דרוש גם במקרים שאין כל אפשרות שהחשוד ישפיע על העדים, כמו במקרים בהם רוב העדים הם אנשי

עד כאן מכתב תלונתה של האם. כאשר התבקש דובר משטרת תל-אביב, עמוס אריאכ להגיב על הפרשה, אמר: "תלונתה של האם נחקרת. הגברים עליהם היא מת-לוננת אינם גברים כלל. אלה הם שני אחים בני 16 ו-17 שהיו כלואים עם הילד באותו תא. התלונה נחקרת".

טענת המשטרה כאילו לא נכלא הילד עם גברים מבוגרים אלא עם נערים בני 16 ו-17, אינה מקלה מחומרת הפרשה, אפילו יתברר בחקירה כי גירסה זו נכונה.

גם אם יתברר בחקירה כי הנערים שהיו כלואים עם הילד באותו תא מעצר לא אנסו אותו בכוח אלא פיתוהו, או אפילו תעלה החקירה שהם לא עשו לו דבר - לא ישנה הדבר במאום.

עצם האפשרות המחרידה. שמשטרת תל-אביב שולחת ילד בן 12 למעצר בבית-מעצר ידוע לשימצה, כולאת אותו שם ב-חברת מבוגרים ממנו - ובני 16, 17, הם כבר גברים ולא ילדים כמוהו - חייבת לעורר את האחראים למצב מביש זה. שכן, אם לא התרחש האונס הוא יכול היה, תיאורטית, להתרחש.

קשה לרשוא סיבה הגיונית אחת לפיה חייב ילד בן 12 לשבת במעצר כשבועיים כשהוא חשוד בעבירה של הצתה. לגביו אין המשטרה יכולה לחשוש שהוא עלול לברוח מהארץ או לנסות לאיים על עדים במשפטו, ואין להעלות על הדעת, שבשבוע השני לחקירתו של ילד כזה יוציאו ממנו חוקריו יותר פרטים מביים הראשון או השני לחקירתו.

יתכן ופרשה מזועזעת זו, בה נעצר ילד בן 12 למשך שבועיים, כשהוא חשוד ב-עבירה כמו הצתת דירה שלא נשרפה, נשלח לבית-מעצר של בוגרים, מופקר ל-חסדי פושעים מבוגרים ממנו, מצליח לזע-זע את דעת הקהל ולעורר את התענינות השלטונות והציבור לגבי הועשה בתוך כחלי בית-המעצר באבו-כביר.